

Fylkesmannen i Vest-Agder

Helse- og omsorgsavdelingen

Saksbehandler: Fredrik Dahl
Tlf.: 38 17 67 48

Deres ref.: 23.04.2007
Vår ref.: 2007/2599

Vår dato: 16.07.2007
Arkivkode: 736.0

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Høring - forslag til utvidelse av pasientombudsordningen

Fylkesmannen i Vest-Agder og Helsetilsynet i Vest-Agder har mottatt et høringsforslag om utvidelse av pasientombudsordningen. Det er utarbeidet en felles høringsuttalelse.

Vi slutter oss til hovedprinsippet om at pasientombudsordningen bør utvidelse. Da ombudets oppgaver forslås også å omhandle deler av kommunens helse- og sosialtjeneste, kan dette være et viktig element i styrkingen av rettssikkerheten for enkeltmennesket innen disse områdene.

I høringsnotatet er det spesielt anmodet om å gi uttalelse til sosialtjenesteloven kapittel 5 og til navneforslaget på ombudet.

Sosialtjenesteloven kapittel 5 – økonomisk sosialhjelp

Det er foreslått å inkludere sosialtjenesteloven, med unntak av lovens kapittel 5. Vi vil imidlertid anbefale at lovens kapittel 5 også blir en del av pasientombudets oppgaver. Den begrunnelsen departementet redegjør for i høringsnotatets pkt. 4.3. for ikke å inkludere kapittel 5, finner vi noe uklar.

- Kommunene har i dag ikke internkontrollplikt når det gjelder lovens kapittel 5. Fylkesmannen har heller ikke lov hjemmel for å føre tilsyn med kommunen på dette området. Nettopp derfor kan det være viktig at et uavhengig organ (helse- og sosialombud) får en rolle innen dette saksområdet.
- Pasientombudet i dag blir sett på som et lavterskeltilbud og et supplement til formelle klagesystemer. Det er en ordning som blir brukt, og som fungerer. Pasientombudsordningen har en viktig funksjon med å bistå enkeltindivider – også i forhold til å melde tilbake for å forbedre tjenestene. Vi har ingen holdepunkter for å si at behovet for bistand fra ombudet er mindre når det gjelder lovens kapittel 5 enn de øvrige kapitlene i sosialtjenesteloven. Vi vil minne om at sosialhjelpsmottakere kan være en marginalisert gruppe som av denne grunn også bør inkluderes i ordningen med ombud.
- NAV er en stor organisatorisk endring – noe som i seg selv kan medføre risiko for svikt i tjenesten. Etter vår vurdering er det viktig at det legges til rette for at brukere som trenger bistand når det gjelder lovens kapittel 5, har muligheten til å ta kontakt med ombudet.

- Gjennom ordningen med Byombud i Kristiansand kommune er vi kjent med at mange tar kontakt for å få hjelp til saker som omhandler lovens kapittel 5. Det kan oppleves som frustrerende for brukere at et ombud skal være avgrenset fra å gi hjelp innenfor dette saksområdet. I høringsnotatet (side 5) er det blant annet vist til at vi må unngå et fragmentert og lite koordinert "ombudsapparat".

Hva bør ombudets navn være

Da ombudets ansvarsområde vil bli vesentlig utvidet, støtter vi også forslaget om navneendring i tråd med dette. Under forutsetning av at sosialtjenesteloven kapittel 5 også inngår i ombudets oppgaver, vil navnet Helse- og sosialombud anbefales. Hvis kapittel 5 unntas, vil derimot sosialombudsnavnet være misvisende.

Øvrige merknader til forslaget

Nå pasientombudsordningen utvides, vil det være enda mer nødvendig enn i dag å få klart fram grensedragningen mellom ombudets ansvars- og myndighetsrolle og tilsynsrollen. I tillegg ser vi behov for å få til en bedre harmonisering i arbeidsmåten ombudene i mellom. Vi ser at det i dag kan være stor forskjell i pasientombudenes arbeidsmåte og oppgaveløsning fra fylke til fylke.

I høringsnotatet er det flere områder som ikke er berørt og som bør utredes og vurderes/presiseres nærmere:

Barnevern

Barnevern er ikke berørt i høringsnotatet og er kanskje heller ikke en naturlig del av oppgavene til et helse- og sosialombud. Det er likevel vårt inntrykk at mange av henvendelsene til Byombudet og Fylkesmannen gjelder misnøye og frustrasjon med barnevernet. For familier i kontakt med barnevernet kan en ombudsordning kanskje være med på å få til en uformell arena og saksgang i en krevende og vanskelig situasjon.

Tannhelsetjenesten

Tannhelsetjenesten er ikke nevnt i høringsnotatet. Vi ser det som både ønskelig og nødvendig at denne tjenesten nevnes helt eksplisitt som del av ombudets ansvarsområde.

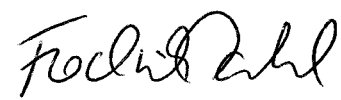
Opptreningsinstitusjoner

Det ville etter vår oppfatning være naturlig at også disse skal være en del av Helse- og sosialombudets oppgaver.

Etter fullmakt

Kristian Hagestad
fylkeslege

Fredrik Dahl
seniorrådgiver